

Solitud

de Victor Català

Dissabte 25 febrer

11:00 h

Novel·la de Caterina Albert i Paradís, "Víctor Català". Publicada en fulletons de vuit pàgines setmanals a la revista *Juventut* des del 19 de març de 1904 fins al 20 d'abril de 1905, tot i que el capítol final està datat al febrer de 1905. Els fulletons, relligats i amb una coberta dissenyada per Josep Triadó, conformen la primera edició, posada a la venda a l'agost de 1905.

L'obra se centra en el trasbals interior d'una dona, la Mila, provocat per la insatisfacció de la convivència amb el seu marit, un home gandul i abúlic a qui ha de seguir a contracor per tenir cura d'una ermita en una muntanya solitària i esquerra. La insatisfacció la porta al desequilibri psíquic i emocional i a la recerca de possibles sortides, mitjançant l'amor, el sentiment maternal i l'emoció estètica que projecta en les relacions amb altres persones. Finalment la pròpia realització li suposa assumir la solitud.

Inspirada en un paisatge real, la muntanya ultrapassa la funció de marc per assolir un sentit simbòlic que juntament amb el d'alguns personatges, sobretot el pastor i l'Ànima, és la base del simbolisme que teixeix l'obra. A aquest tret cal sumar-hi un estil ric en imatges i recursos, especialment comparacions i descripcions d'una gran plasticitat, i una llengua viva i expressiva. La llengua és particularitzada amb pluralitat de varietats i registres que diferencien la veu narrativa de la parla dels personatges. És destacable, en aquest sentit, el personatge de Gaietà a qui la parla singularitza com a pastor provinent de les contrades altes del Pirineu i que domina l'art de la paraula.

Solitud, l'obra més universal de la narrativa modernista, admet més d'una lectura tal com demostren les interpretacions fetes des de la psicoanàlisi i de la crítica literària feminista. L'èxit d'aquesta novel·la, l'avalen, no solament la bona acceptació de la crítica des de la primera edició fins ara i el premi Fastenrath que obtingué l'any 1909, sinó també les nombroses edicions i les traduccions a set llengües.

Després de Cambridge, va viure un temps a Londres, freqüentant els ambients literaris on va conèixer Dylan

N'han dit...

Joan Maragall, carta a Víctor Català del 23 de maig del 1905 dins *Obres Completes* (Barcelona, Editorial Selecta, 1981)

"Y era todavía necesario que un escritor privilegiado, genial, sublimara y fundiera en una labor definitiva y destinada a la perennidad, los pinitos de ruralismo, de versismo, que en la literatura catalana venías haciendo garzones entecos y cacoquimios, embriagados por un fácil excursionismo, detentadores de un "folklore" sobado, y propulsores de una manía dialectal que amenazaba con dar al traste con la dignidad del idioma."

Josep Carner, "Jardines del Renacimiento" a *La Catalunya*, núm.72 (13/II/1909)

"*Solitud*, el monument més indiscutible amb què fins avui compta la prosa catalana"

Narcís Oller (1918), *Memòries literàries. Història dels meus llibres* (Barcelona, Aedos, 1962)

"Cada capítol, en efecte, és concebut com el cant d'un poema."

Manuel de Montoliu, pròleg a Víctor Català, *Obres Completes* (Barcelona, Editorial Selecta, 1951)

"A Catalunya, de la Renaixença ençà, el geni -anava a dir el talent, però seria una mentida- s'ha manifestat gairebé exclusivament en la poesia. No tenim cap novel·lista que equivalgui a Verdaguer o a Maragall, ni cap novel·la, deixant de banda *Solitud* en el seu pla, que tingui les ressonàncies profundes de les *Sàtires*, de *Nabío* de les *Elegies de Bierville*."

Mercè Rodoreda entrevistada per **Baltasar Porcel**, *Serra d'Or* (març 1966)

"És cert: el món de la literatura de Víctor Català no és un món precisament almivarat, versallesc i d'aigua de roses. No. El món de la literatura de Víctor Català (i en això radica la clau d'aquesta obra) és simplement...el món de l'Escala."

Josep Pla, *Tres guies* (Barcelona, Editorial Destino, 1976)

"Naturalment, els homes de l'època s'impressionen amb *Solitud*, s'impressionen perquè és un llibre meravellós, perquè està molt ben escrit, perquè té una força extraordinària, i llavors l'interpreten."

Maria Aurèlia Capmany, "La novel·la en el temps del Modernisme" dins *El temps del Modernisme* (Barcelona, PAM, 1998)

"Hay que leer *Solitud*, y probablemente nada más de Víctor Català, cuya flauta realmente parece haber sonado una vez por casualidad."

Gabriel Ferrater, "Carta a un neòfit castellà sobre literatura catalana" a *Sobre literatura* (Barcelona, Edicions 62, 1979)

"Pastor i Ànima formen una dualitat irreconciliable i cal optar per un o per l'altre, perquè l'home és aquest impossible equilibri entre contraris. Optar és, però, amputar-se tràgicament una part d'un mateix. Per això, la vida humana és una tragèdia. I la força de *Solitud* és haver-ho sabut plasmar en la més estricta quotidianitat."